

**ΑΝΑΠΛΑΣΗ
ΝΕΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Μετά από διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό από τον οποίο προέκυψε η ανάδοχος μελετητική ομάδα, ξεκίνησε το έργο ανάπλασης της νέας παραλίας της Θεσσαλονίκης, που συνιστά και τη μεγαλύτερη ανάπλαση παραλιακού μετώπου που έγινε ποτέ στην Ελλάδα και αφορά 3,5 χιλιόμετρα. Τμήμα της μελέτης –περίπου το 1/3 του συνολικού μήκους– υλοποιήθηκε, αποσπώντας τα ευμενή σχόλια των πολιτών και των μηχανικών της πόλης, αλλά και την απονομή ενός από τα Βραβεία Αρχιτεκτονικής του Ελληνικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής.

Η Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης είναι ένας γραμμικός τόπος με περιορισμένο σχετικά βάθος και μεγάλο μήκος, γεγονός που του προσδίδει ακριβώς τα χαρακτηριστικά του «μετώπου», του λεπτού φλοιού, που απλώνεται πάνω στο δύσκολο και προκλητικό ό-

Γραμμική πορεία - Πράσινα δωμάτια και σημειακές επεμβάσεις

Η «ανάγνωση» της τοποθεσίας, η επισήμανση των χαρακτηριστικών της στοιχείων και των παραμέτρων που επιδρούν στην ταυτότητά της, αποτελεί το ερμηνευτικό κλειδί για την κατανόησή της και τη σχεδιαστική υ-

πέδου του κρηπίδωματος.

Το κρηπίδωμα της παραλίας είναι ιδανικός τόπος περιπάτου, χωρίς διακοπές, χωρίς οκλήσεις. Ο «περιπατητής» είναι εκτεθειμένος στο φως, στην ανοικτή προοπτική, σε μια συνεχή πορεία πάνω στο γοητευτικό όριο μεταξύ των αντιθέτων: η σταθερότητα του συμπαγούς κρηπίδωματος - η α-

Το νέο πρόσωπο της πόλης

ριο μεταξύ στεριάς και θάλασσας, μεταξύ φυσικού και κατασκευασμένου τοπίου. Ο σχεδιασμός σε αυτό το όριο οφείλει να συνυπάρξει και να συνδιαλλαγεί με το υδάτινο στοιχείο, δηλαδή τη φύση στην πιο ασταθή μορφή της. Ιδιαίτερα το θαλάσσιο φόντο στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, αποτελεί το εκπληκτικό αυτό σκηνικό, όπου το εφήμερο και το μεταβλητό είναι τα κυρίαρχα στοιχεία που δημιουργούν μια διαφορετική κάθε φορά ατμόσφαιρα. Η όποια επέμβαση σε αυτό το φόντο, παίρνει το χρώμα του, υπάρχει γιατί υπάρχει αυτό, δεν μπορεί να το ανταγωνιστεί παρά να συνυπάρξει και να κερδίσει λίγη από την ακούραστη αίγλη του.

Γι' αυτούς τους λόγους, η βασική απόφαση της πρότασης ήταν να διατηρηθεί η χαρακτηριστική και αναγνωρίσιμη φυσιογνωμία του ενιαίου μετώπου προς τη θάλασσα, η συνέχεια και γραμμικότητα του τοπίου. Πιστεύοντας πως πρέπει να διαφυλαχθεί το γοητευτικό στοιχείο της Νέας Παραλίας Θεσσαλονίκης, που είναι η ενιαία και ενδιαφέρουσα πορεία περιπάτου πλάι στον ανοικτό θαλάσσιο ορίζοντα, δεν επικειρήθηκε καμιά προέκταση κατασκευών μέσα στη θάλασσα.

λοποίηση εφικτών προτάσεων. Για το μέτωπο της Νέας Παραλίας διακρίναμε δύο σημαντικά χαρακτηριστικά, τα οποία θα οριοθετούν τις βασικές επιλογές της πρότασης.

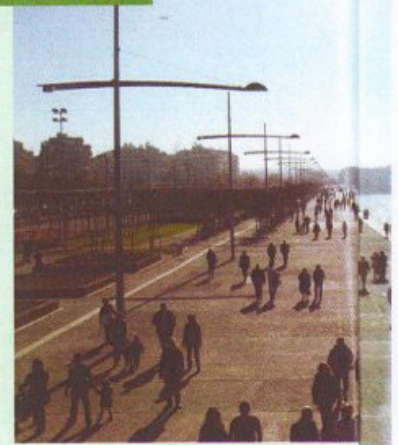
- Η πορεία πάνω ακριβώς στο όριο μεταξύ στεριάς και θάλασσας, το πλακόστρωτο της παραλίας, με τα χαρακτηριστικά της γραμμικότητας, της συνέχειας, το ανοικτό και μη διακοπτόμενο οπτικό πεδίο, την αίσθηση του απείρου λόγω της έντονης παρουσίας του νερού, τη γραμμή του ορίζοντα μέσα στη θάλασσα, που άλλοτε διαγράφεται έντονη και καθαρή και άλλοτε χάνεται εντελώς, ενοποιώντας, με εντυπωσιακά αποτελέσματα, τον ουρανό με τη θάλασσα.

- Οι χώροι πρασίνου, με διάσπαρτες χρήσεις αναψυχής και μικρών αθλοπαιδιών, διαφοροποιούν αυτό το τμήμα από το κρηπίδωμα, προσφέροντας σκiasμό, μαλακά δάπεδα, οπτική απομόνωση, εναλλαγές χώρων.

Γραμμικότητα και συνέχεια – «Περιπατητές κυμάτων»

Το κρηπίδωμα

Η γραμμικότητα, το δυναμικό συνεχές, ο ανοικτός ορίζοντας, είναι τα σημαντικά πλεονεκτήματα της Νέας Παραλίας, που εντείνονται και ενισχύονται με τη διαμόρφωση του δα-

στάθεια και διαύγεια του υγρού στοιχείου.

Το πλακόστρωτο της παραλίας, από το Λευκό Πύργο έως το Μέγαρο Μουσικής, αντιμετωπίζεται ενιαία και ισότιμα, χωρίς ιεραρχήσεις και αυξομειώσεις στο εύρος του. Προτείνεται ένα χυτό δάπεδο που θα κατασκευαστεί σε όλο το μήκος του μετώπου, και σε όλο το πλάτος του όπου υπάρχει σκληρό δάπεδο. Το δάπεδο διαφοροποιείται μόνο σε δύο σημεία: α. για να σημάνει τη χάραξη ποδηλατοδρόμου, β. στο σημείο της απόληξης του κρηπίδωματος στο νερό, όπου με τη χρήση του ξύλινου καταστρώματος από bangkirai επιχειρείται να τονιστεί το όριο ξηράς και θάλασσας,

Στην εσωτερική πλευρά του κρηπίδωματος, προσφέρεται η εναλλακτική δυνατότητα μιας οικιασμένης διαδρομής. Η διαδρομή αυτή με τα προτεινόμενα καθιστικά ανάμεσα στα δέντρα, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη τους θερινούς μήνες κυρίως σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας. Η αλέα λειτουργεί ως ενδιάμεσο όριο -

που κατασκευάστηκαν δύο «πράσινα δωμάτια» που προσφέρουν στους περπατητές μία ελεγχόμενη εσωστρέφεια.

Ο Κήπος των Ρόδων

Διαμορφωμένος σαν ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο γύρω από όλα τα θέματα του κόσμου των καλλιπαστικών φυτών, της βλάστησης, του κύκλου της ζωής, της προστασίας και συνετής διαχείρισης της φύσης, αποτελεί τον ιδανικό τόπο σχολικών επισκέψεων. Κήπος με εσωστρέφεια και την περίκλειστη διαφάνεια της ξύλινης περιμετρικής κατασκευής.

Ο Κήπος της Μνήμης

Πράγματι η θάλασσα «παφλάζει» ενάντια στους αυλότοιχους των εξοχικών κατοικιών και, σε μερικά μέρη, ίσα πάνω του». Η παραπάνω περιγραφή του Άγγλου στρατιωτικού Day, οι παλιές καρτ ποστάλ και μερικοί παλιοί χάρτες, σκιαγραφούν την εικόνα που για αghόντα περίπου χρόνια -από τα τέλη του 19ου αιώνα, μέχρι τη δεκαετία του '60- είχε η ανατολική πλευρά της παραλίας. Σε προπολεμικούς χάρτες της περιοχής, αποτυπώνεται η θάλασσα να φτάνει μέχρι τον αυλότοικο του κτιρίου Εθνικής Τράπεζας. Στο σημείο αυτό της Νέας Παραλίας, προτείνουμε μια αναφορά στην ξεχασμένη αυτή εικόνα της πόλης, μια αναφορά στο παλιό όριο πόλης και θάλασσας, δημιουργώντας ένα άνοιγμα του παραλιακού μετώπου προς το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας. Ο Κήπος της Μνήμης είναι ουσιαστικά ένας κενός χώρος, μια «ρωγμή» στο παρελθόν της πόλης.

Η σύνθεση του κήπου ανακαλεί, σε ένα δεύτερο επίπεδο αναφοράς, τις λεπτές αποχρώσεις της μνήμης που δεν συντίθεται μόνο από εικόνες, αλλά είναι ένα πλέγμα ποικίλων αι-

σθήσεων, ευωδιών, ήχων. Τα παρτέρια του Κήπου της Μνήμης φυτεύονται με αρωματικά φυτά και βότανα.

Ο Κήπος του Νερού

Ο Κήπος του Νερού είναι ένας χώρος όπου το νερό είναι το κυρίαρχο στοιχείο που οργανώνει και συνθέτει τη συνολική του ατμόσφαιρα. Μια ξύλινη πέργκολα κατασκευάζεται σε όλο το μήκος του κήπου έτσι ώστε να στεγάζει και τα δύο επίπεδα, δημιουργώντας παράλληλα έναν χώρο που προσφέρεται για υπαίθριες εκθέσεις. Μια μεγάλη επιμήκης επιφάνεια νερού κατασκευάστηκε στη μεριά του κήπου με το μεγαλύτερο εύρος και φυτεύτηκε με υδρόφιλα φυτά (νούφαρα, ίριδες, καλαμιές κλπ.). Διαμορφώνεται επίσης ένα τοίχος -καταράκτης, στον οποίο το νερό κυλάει και πέφτει με ένταση, εν-

σχύοντας έτσι και ηχητικά την παρουσία του σε αυτόν τον κήπο.

Ο Κήπος της Μουσικής

Στον τριγωνικό χώρο που γειτνιάζει με το Μέγαρο Μουσικής διαμορφώθηκε ο Κήπος της Μουσικής. Ο κήπος φυτεύτηκε με δέντρα σε κανάβο, πάνω σε μαλακό δάπεδο, αφήνοντας ένα τριγωνικό «ξέφωτο». Ο χώρος προσφέρεται για υπαίθριες, μικρές, μουσικές εκδηλώσεις. Οι χαράξεις οριοθέτησης του Κήπου της Μουσικής παίρνουν υπόψη τους τη στρόφη του παραλιακού μετώπου στο σημείο αυτό και την άμεση επαφή του με τον αστικό ιστό, δίνοντας το έναυσμα νέων συνθετικών χαράξεων για το σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου του Μεγάρου Μουσικής και τη συνέχεια του θαλάσσιου μετώπου.

φίλτρο μεταξύ των δύο διακριτών τμημάτων του παραλιακού μετώπου: του πλακόστρωτου και της πράσινης ζώνης. Δημιουργεί μια διαφοροποιημένη σε ποιότητες διαδρομή, οριοθετείται από τα δέντρα και διαμορφώνει μια ενιαία εικόνα στη θέα του μετώπου από τη θάλασσα.

Ο Κήπος του Ήχου

Ο Κήπος του Ήχου διαμορφώθηκε σαν ένα δάσος με υψίκορμα δέντρα, φυτεμένα πάνω σε τετραγωνικό κανάβο σε μαλακό δάπεδο. Το στοιχισμένο «δάσος» του Κήπου του Ήχου, με τα υψίκορμα δέντρα του, δεν αποκτάει την οπτική επαφή με τη θάλασσα. Στο εσωτερικό του κή-

Ταυτότητα του έργου

Ανάθεση μελέτης: Δήμος Θεσσαλονίκης

- **Πολεοδομική - Αρχιτεκτονική μελέτη:** Πρόδρομος Νικηφορίδης, Μπερνάρ Κουόμο, Atelier R. Castro-S. Denissof - Ειδικοί Συνεργάτες: Παρασκευή Ταράνη, Ε. Καρυώτη - Συνεργάτες: Η. Δόβα, Ε. Ζωγράφου, Ν. Καρακώστα, Ν. Μπίσκος, Σ. Νικολακάκη, Δ. Παυλοπούλου, Γ. Σκιαδόπουλος - Σύμβουλος Ακουστικής (διαγωνισμός): Ν. Μπάρκας.
- **Στατική μελέτη:** Ιάκωβος Λαβασάς, Μαρία Στεφανούρη - Συνεργάτες: Παντελής Ζέρβας, Γιώργος Νικολαΐδης, Λαμπρινή Δέδα, Φίλιππος Παπαπέτρου.
- **Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη:** Δημήτρης Μπόζης, Παναγιώτης Κικίδης και Συνεργάτες ΕΠΕ, Γεράσιμος Καμπίτσης - Συνεργάτες: Δημήτρης Καλοφωλιάς, Δημήτρης Ηλιάδης, Αναστασία Φούκη, Φωτεινή Μοσχοπούλου, Κορνηλία Ντένη, Αλέξανδρος Σαββόπουλος.
- **Φυτοτεχνική μελέτη:** Υλωρική ΕΕ, Φώτης Φασούλας - Συνεργάτες: Άνθιμος Ζαχαριάδης, Χρήστος Καραχρήστος.
- **Γεωτεχνική μελέτη:** Ευάγγελος Βασιλικός - Σύμβουλος: Θεοδόσης Παπαλιόγκας.
- **Επιβλεψη μελέτης:** Κωνσταντίνος Μπελιμπασάκης, Μαρία Ζουρνά, Κατερίνα Μπλέτσα, Ελένη Φουντουλίδου, Σεβαστή Λαφτσιδου, Δημήτρης Κατριτζόγλου, Δημήτριος Σωτηριάδης.
- **Επιβλεψη κατασκευής:** Μιχαήλ Λίγδας, Ανδρέας Σηπλιόπουλος, Δημήτρης Τζιώρας, Νίκος Μουρουζίδης, Σπυριδούλα Παρασκευά.